

1. Wprowadzenie

Współczesna praktyka prawnicza, badania naukowe oraz edukacja prawnicza są nierozzerwalnie związane z dostępem do aktualnych i kompleksowych źródeł informacji prawnej. W dobie cyfryzacji, bazy danych prawnych stały się niezastąpionym narzędziem, umożliwiającym szybkie wyszukiwanie aktów normatywnych, orzecznictwa, komentarzy, monografii oraz artykułów naukowych. Efektywne korzystanie z tych zasobów jest kluczowe dla precyzyjnej analizy prawnej, podejmowania świadomych decyzji oraz prowadzenia dogłębnych badań.

Celem niniejszego raportu jest przedstawienie szczegółowego opisu wybranych baz danych prawnych, z uwzględnieniem ich przeznaczenia, zawartości, głównych jurysdykcji, modelu dostępu oraz kluczowych funkcji. Raport ma za zadanie ułatwić użytkownikom, w szczególności prawnikom, badaczom i studentom w Polsce, wybór najbardziej odpowiednich narzędzi do ich specyficznych potrzeb badawczych, a także podkreślić dynamikę i złożoność krajobrazu informacji prawnej.

2. Bazy Prawa Polskiego

Sekcja ta szczegółowo opisuje bazy danych koncentrujące się przede wszystkim na prawie polskim, rozróżniając oficjalne źródła rządowe od komercyjnych systemów informacji prawnej.

2.1. Legalis

Legalis to zaawansowany system informacji prawnej, stworzony i rozwijany przez renomowane Wydawnictwo C.H. Beck.¹ Jego głównym przeznaczeniem jest dostarczanie kompleksowych i aktualnych danych prawnych dotyczących prawa polskiego. Baza zawiera pełen zbiór aktów źródłowych, sięgający 1918 roku, a także ujednolicone teksty aktów opublikowanych w Dzienniku Ustaw.¹ Jest to niezwykle ważne, ponieważ pozwala na śledzenie ewolucji przepisów i dostęp do ich najnowszych zmian, co jest fundamentalne dla każdego prawnika.¹

Legalis oferuje również dostęp do najnowszych orzeczeń Sądu Najwyższego, uzupełnionych o metryki orzeczeń i system cytowań, co ułatwia weryfikację

precedensów i ich powiązań.¹ Dodatkowym atutem bazy są obszerne komentarze Wydawnictwa C.H. Beck, monografie oraz artykuły problemowe i opinie pochodzące z uznanych czasopism prawniczych.¹ W ramach systemu użytkownicy mają także dostęp do Systemu Prawa Prywatnego oraz archiwów czterech tytułów czasopism z pełnymi tekstami artykułów, co wzbogaca kontekst badawczy i analityczny.²

System Legalis jest dostępny na komputerach w Czytelni Głównej bibliotek oraz na wszystkich komputerach w sieciach uczelnianych, co jest realizowane poprzez dostęp oparty na adresach IP.¹ Dla użytkowników spoza sieci uczelnianej, dostęp jest możliwy po aktywowaniu konta w Bibliotece Głównej.¹ Jest to powszechny model dostępu dla środowisk akademickich, na przykład dla pracowników i studentów Uniwersytetu Opolskiego.³ Kluczową funkcją Legalis jest możliwość porównywania różnych wersji przepisów oraz śledzenia ich zmian, co jest nieocenione w analizie legislacyjnej.¹

2.2. Lex

LEX, w tym jego wariant "LEX Akademia Optimum", stanowi jeden z najbardziej rozbudowanych systemów informacji prawnej w Polsce.² Jego głównym celem jest zapewnienie dostępu do szerokiego spektrum źródeł prawa polskiego, a także wybranych elementów prawa Unii Europejskiej. Baza aktów prawnych w LEX jest niezwykle obszerna, obejmując Dzienniki Ustaw, Monitor Polski, dzienniki resortowe i wojewódzkie, akty korporacyjne dotyczące szkolnictwa wyższego, a także projekty ustaw i Dzienniki Urzędowe UE.² To kompleksowe podejście do źródeł prawa pozwala użytkownikom na szybkie odnalezienie zarówno obowiązujących przepisów, jak i tych będących w fazie projektowania.

Poza aktami normatywnymi, LEX oferuje szczegółowe omówienia orzeczeń, komentarze prawne, procedury oraz wzory pism urzędowych, co jest nieocenione w codziennej pracy prawnika.² System zawiera również monografie, glosy do orzeczeń, artykuły z czasopism oraz praktyczne wyjaśnienia, w tym te dotyczące prawa europejskiego.² Specjalistyczne moduły, takie jak systemy prawa karnego procesowego, cywilnego procesowego i prawa pracy, dostarczają dogłębnej wiedzy w tych kluczowych dziedzinach.² Dodatkowo, LEX umożliwia dostęp do Informatora

Prawno-Gospodarczego, zawierającego wpisy z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), oraz do Polskiej Bibliografii Prawniczej PAN.² Platforma OpenLEX, będąca częścią systemu, oferuje bezpłatny dostęp do orzeczeń sądów, wzorów dokumentów oraz fragmentów treści dostępnych w pełnej wersji LEX, co stanowi istotny punkt wejścia dla szerszej publiczności.⁴

LEX jest dostępny dla wszystkich pracowników i studentów Uniwersytetu Opolskiego, co podkreśla jego rolę w środowisku akademickim.³ Dostęp jest możliwy zarówno w sieci uczelni (poprzez adresy IP), jak i z komputerów prywatnych, co wymaga aktywnego konta bibliotecznego.³ Model "LEX Akademia Optimum" zapewnia nieograniczoną liczbę użytkowników w sieci uczelnianej poprzez IP oraz system autentykacji HAN.³ Kluczową zaletą LEX jest jego bieżąca aktualizacja, często kilka razy dziennie, co gwarantuje dostęp do wiarygodnych i zawsze aktualnych treści.⁴ Funkcja LEX Context pozwala na korzystanie z książek w formacie PDF, które wizualnie odpowiadają wersjom papierowym, ułatwiając nawigację i precyzyjne cytowanie.² Narzędzie "Aktówka" umożliwia gromadzenie i organizowanie dokumentów, tworzenie notatek oraz drukowanie i wysyłanie wybranych materiałów.³ Dostępne są również szkolenia z obsługi systemu, co wspiera użytkowników w pełnym wykorzystaniu jego możliwości.³

2.3. IBUK Libra

IBUK Libra to wirtualna czytelnia e-booków, będąca produktem Wydawnictwa PWN.⁵ Jej głównym przeznaczeniem jest zapewnienie szerokiego dostępu do publikacji cyfrowych, w tym podręczników akademickich, publikacji naukowych, popularnonaukowych oraz beletrystyki.⁵ Chociaż nie jest to ściśle prawnicza baza danych w rozumieniu aktów prawnych czy orzecznictwa, jej zbiory podręczników akademickich i publikacji naukowych z pewnością obejmują treści prawnicze, co czyni ją cennym źródłem dla studentów i badaczy prawa w Polsce.⁵ System umożliwia użytkownikom zgłaszanie propozycji zakupu nowych tytułów przez biblioteki, co pozwala na dynamiczne dostosowywanie oferty do potrzeb czytelników.⁶

IBUK Libra jest dostępna 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, z dowolnego miejsca, a

także oferuje możliwość czytania na urządzeniach mobilnych, co zapewnia elastyczność w dostępie do wiedzy.⁵ Dostęp do książek jest zazwyczaj zamawiany na rok akademicki przez instytucje, takie jak Uniwersytet Katolicki Jana Pawła II w Lublinie (KUL).⁶ Wymaga aktywnego konta bibliotecznego lub dostępu poprzez stronę biblioteki uniwersyteckiej.⁶ Kluczowe funkcje IBUK Libra to szybki podgląd pełnych tekstów, spersonalizowana strefa publikacji w chmurze (konto myIBUK) oraz zaawansowane narzędzia do pracy z tekstem, takie jak podkreślanie fragmentów, tworzenie notatek i tagowanie.⁵

2.4. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBO)

Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBOSA) to internetowa baza orzeczeń sądów administracyjnych, uruchomiona przez Naczelny Sąd Administracyjny.⁷ Jej głównym przeznaczeniem jest gromadzenie i udostępnianie orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych. Baza zawiera orzeczenia wydane od stycznia 2004 roku, a także wybrane, opublikowane orzeczenia NSA z wcześniejszych lat, co zapewnia historyczny kontekst dla najnowszych rozstrzygnięć.⁸

Główną jurysdykcją CBOSA są polskie sądy administracyjne, w tym Naczelny Sąd Administracyjny i wojewódzkie sądy administracyjne.⁷ Baza jest publicznie dostępna za pośrednictwem Internetu pod adresem orzeczenia.nsa.gov.pl.⁷ Należy jednak podkreślić, że ma ona charakter informacyjny i edukacyjny, a nie jest oficjalnym publikatorem orzeczeń sądowych.⁷ Oznacza to, że choć jest nieocenionym narzędziem do szybkiego wyszukiwania i analizy orzecznictwa, dla celów wiążących prawnie należy zawsze odwoływać się do oficjalnych publikatorów. W celu zapewnienia równego dostępu dla wszystkich użytkowników i ze względu na ograniczone możliwości techniczne, nadmierne korzystanie z zasobów bazy może skutkować blokadą dostępu.⁸ Kluczową funkcją CBOSA jest anonimizacja orzeczeń, co chroni dane osobowe stron.⁹ W przypadku braku konkretnego orzeczenia, użytkownicy mogą skontaktować się z odpowiednim Wydziałem Informacji Sądowej.⁸

2.5. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jest fundamentalnym i oficjalnym publikatorem aktów prawnych w Polsce.¹¹ Jego rola w polskim systemie prawnym jest kluczowa, ponieważ oficjalne ogłoszenie w Dzienniku Ustaw jest warunkiem wejścia w życie powszechnie obowiązujących aktów prawnych.¹¹ Oznacza to, że bez publikacji w tym dzienniku, dany akt prawny nie uzyskuje mocy wiążącej dla ogółu społeczeństwa.

Dziennik Ustaw zawiera szeroki zakres dokumentów o charakterze normatywnym, w tym Konstytucję RP, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia wydane przez Prezydenta, Radę Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, ministrów i Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.¹¹ Ponadto, publikowane są w nim teksty jednolite tych aktów, co ułatwia dostęp do aktualnych wersji przepisów z uwzględnieniem wszystkich zmian.¹¹ Dziennik Ustaw obejmuje również orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów w nim opublikowanych oraz uchwały Rady Ministrów uchylające rozporządzenia ministrów.¹¹ Jest to zatem podstawowe źródło prawa powszechnie obowiązującego w Polsce.

Dziennik Ustaw jest publicznie dostępny online poprzez serwis dziennikustaw.gov.pl, prowadzony przez Rządowe Centrum Legislacji.¹¹ Na każdym numerze Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oznacza się dzień jego wydania, a akty prawne uważa się za prawnie ogłoszone w dniu wydania numeru, w którym są zamieszczone.¹² Ta precyzja w dacie ogłoszenia jest niezwykle ważna dla określenia momentu wejścia w życie przepisów.

2.6. Dzienniki Urzędowe

Dzienniki Urzędowe to publikacje wydawane przez poszczególnych ministrów oraz urzędy centralne w Polsce.¹⁴ Ich główną rolą w polskim systemie prawnym jest ogłaszanie aktów prawa wewnętrznego, znanych jako zarządzenia. Akty te obowiązują wyłącznie jednostki organizacyjnie podległe danemu ministrowi, co odróżnia je od prawa powszechnie obowiązującego.¹⁴ Poza zarządzeniami, Dzienniki Urzędowe publikują również decyzje ministrów, wytyczne oraz obwieszczenia.¹⁴ Jest to istotne dla

wewnętrznego funkcjonowania administracji publicznej i podległych jej jednostek.

W Dziennikach Urzędowych nie ogłasza się aktów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami podlegają publikacji w Dzienniku Ustaw RP lub Monitorze Polskim.¹⁵ To rozróżnienie podkreśla hierarchię i przeznaczenie poszczególnych publikatorów prawnych w Polsce. Każdy minister posiada swój własny dziennik urzędowy, co odzwierciedla specyfikę regulacji w danym resorcie.¹⁴ Dzienniki Urzędowe są publicznie dostępne, często na stronach internetowych poszczególnych ministerstw.¹⁴ Kluczową funkcją tych dzienników jest zapewnienie transparentności wewnętrznych regulacji administracyjnych. Ponadto, wymagane jest wydawanie skorowidza do każdego rocznika, co ułatwia nawigację po opublikowanych treściach.¹⁵ Nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wydawania Dzienników Urzędowych sprawuje Prezes Rady Ministrów.¹⁵

2.7. Internetowy System Aktów Prawnych (ISAP)

Internetowy System Aktów Prawnych (ISAP) to kluczowy system informacji prawnej w Polsce, skompilowany przez specjalistów z Centrum Informatycznego Kancelarii Sejmu i będący integralną częścią Systemu Informacyjnego Sejmu.¹⁶ Jego głównym przeznaczeniem jest gromadzenie bibliograficznych opisów oraz tekstów aktów prawnych, które zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim, zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych.¹⁶

ISAP obejmuje prawo polskie i jest dostępny publicznie online pod adresem isap.sejm.gov.pl.¹¹ Należy jednak zwrócić uwagę na istotną kwestię: ISAP jest internetową biblioteką aktów prawa i źródłem wiedzy o polskim procesie legislacyjnym, ale sam w sobie nie jest źródłem prawa.¹¹ Opublikowane w systemie ISAP dokumenty nie są dokumentami źródłowymi; te ostatnie udostępniane są w oficjalnych publikatorach prawnych, takich jak Dziennik Ustaw.¹¹ Ta fundamentalna różnica ma istotne znaczenie dla praktyki prawnej, gdzie autentyczność i moc prawna dokumentu są nadrzędne. Niemniej jednak, ISAP pełni niezwykle ważną funkcję jako centralne repozytorium online dla polskich aktów prawnych, zapewniając łatwy i szybki publiczny dostęp do oficjalnie opublikowanych dokumentów.¹⁶ Ułatwia to wyszukiwanie i wstępną

analizę przepisów, stanowiąc cenne narzędzie do orientacji w systemie prawnym.

2.8. IURA. Źródło Prawa Dawnego

IURA. Źródło Prawa Dawnego to baza danych o unikalnym przeznaczeniu, koncentrująca się na historycznych tekstach prawnych. Jej głównym celem jest udostępnianie źródeł dawnego prawa, co jest nieocenione dla badań historyczno-prawnych i zrozumienia ewolucji systemów prawnych.¹⁷ Baza zawiera materiały dotyczące prawa miejskiego magdeburskiego (Ius Municipale Magdeburgense) w późnośredniowiecznej Polsce, co pozwala na analizę adaptacji i rozwoju prawa w kontekście historycznym.¹⁷ Wśród jej zasobów znajdują się m.in. rejestry oryli oraz kompendium prawa niemieckiego, co stanowi cenne źródło dla mediewistów i historyków prawa.¹⁸

Jurysdykcja tej bazy obejmuje historyczne prawo polskie i niemieckie, ze szczególnym uwzględnieniem prawa średniowiecznego.¹⁷ Model dostępu do IURA. Źródło Prawa Dawnego jest otwarty (open access), co oznacza, że treści są dostępne na licencji Creative Commons CC BY-NC 4.0.¹⁷ Licencja ta zezwala na niekomercyjne użycie, dystrybucję i reprodukcję materiałów, pod warunkiem wskazania oryginalnego autora i źródła.¹⁷ To podejście do dostępu sprzyja szerokiemu rozpowszechnianiu wiedzy naukowej i badawczej. Kluczową funkcją bazy jest jej koncentracja na ewolucji i adaptacji prawa na przestrzeni wieków, co pozwala na dogłębną analizę historycznych procesów prawnych.¹⁷ Wsparcie finansowe od Uniwersytetu Jagiellońskiego podkreśla jej akademicki i badawczy charakter, co gwarantuje wysoką jakość i wiarygodność udostępnianych źródeł.¹⁷

2.9. Monitor Polski. Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej

Monitor Polski, oficjalnie znany jako Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej – Monitor Polski, jest jednym z kluczowych oficjalnych dzienników urzędowych w Polsce.¹¹ Jego głównym przeznaczeniem jest ogłaszanie aktów prawnych, które nie stanowią źródeł prawa powszechnie obowiązującego, a także wszelkich decyzji organów władzy publicznej, które z różnych względów powinny zostać upublicznione.¹¹

Odgrywa on zatem istotną rolę w zapewnianiu transparentności działań administracji państwowej i publikacji aktów o charakterze wewnętrznym lub informacyjnym.

W Monitorze Polskim publikowane są między innymi zarządzenia Prezydenta RP, uchwały Rady Ministrów i zarządzenia Prezesa Rady Ministrów (wydane na podstawie ustawy), orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów ogłoszonych w Monitorze Polskim, regulaminy Sejmu, Senatu i Zgromadzenia Narodowego, decyzje Sejmu i Senatu dotyczące powoływania lub odwoływania na określone stanowiska państwowe, a także akty urzędowe Prezydenta, takie jak nadawanie statutu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.¹¹ Ponadto, Monitor Polski ogłasza umowy międzynarodowe, które nie wymagają ratyfikacji.¹¹ Istnieje również Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski B", przeznaczony przede wszystkim do ogłaszania sprawozdań finansowych.¹⁹

Jurysdykcja Monitora Polskiego obejmuje prawo polskie, ze szczególnym uwzględnieniem aktów o charakterze wewnętrznym lub nie powszechnie obowiązującym.¹¹ Jest on publicznie dostępny online poprzez serwis monitorustaw.gov.pl, prowadzony przez Rządowe Centrum Legislacji.¹¹ Kluczową funkcją Monitora Polskiego jest jego odmienny charakter od Dziennika Ustaw – nie zawiera on prawa powszechnie obowiązującego, co jest fundamentalnym rozróżnieniem dla zrozumienia polskiego systemu publikacji prawnych.¹¹

2.10. Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej

Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej (KIO) odnosi się do zbioru rozstrzygnięć wydawanych przez Krajową Izbę Odwoławczą, organ właściwy do rozstrzygania sporów w zakresie zamówień publicznych.²¹ Głównym przeznaczeniem tego zasobu jest udostępnianie decyzji KIO, które mają kluczowe znaczenie dla interpretacji i stosowania Prawa zamówień publicznych. Przykładowe orzeczenia dotyczą różnorodnych kwestii, takich jak przygotowanie i dostarczanie posiłków w kontekście zamówień zastrzeżonych dla wykonawców, których głównym celem jest integracja osób społecznie marginalizowanych, czy kompleksowa dostawa energii cieplnej z uwzględnieniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych.²¹

Jurysdykcja Orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej jest ściśle związana z polskim prawem zamówień publicznych.²¹ Dostęp do tego zasobu jest możliwy poprzez sekcję na stronie Urzędu Zamówień Publicznych (gov.pl/web/uzp/orzecznictwo-kio).²¹ Model dostępu sugeruje, że jest to bezpłatny zasób publiczny, co jest istotne dla wszystkich podmiotów uczestniczących w procesach zamówień publicznych – zarówno zamawiających, jak i wykonawców. Kluczową funkcją tego zbioru jest jego specjalizacja w obszarze zamówień publicznych, co czyni go nieodzownym źródłem informacji dla wszystkich podmiotów działających w tym sektorze. Zapewnia on wgląd w praktykę stosowania przepisów i rozstrzygania sporów, co jest fundamentalne dla prawidłowego przebiegu procedur przetargowych.

2.11. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych

Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych to teleinformatyczny system administrowany przez Ministra Sprawiedliwości, którego głównym przeznaczeniem jest publikacja orzeczeń wydawanych przez polskie sądy powszechne.¹⁰ Jego jurysdykcja obejmuje zatem całe spektrum spraw rozstrzyganych przez sądy powszechne w Polsce.

Portal jest dostępny dla każdego za pośrednictwem sieci Internet, co oznacza, że jest to publiczny i bezpłatny zasób.¹⁰ Jest to kluczowe dla transparentności wymiaru sprawiedliwości i dostępu obywateli do informacji o orzecznictwie. Kluczową funkcją portalu jest anonimizacja publikowanych orzeczeń, co ma na celu ochronę danych osobowych stron postępowania przy jednoczesnym zachowaniu publicznego charakteru orzecznictwa.¹⁰ Wyboru orzeczeń do zamieszczenia w portalu dokonuje referent, który brał udział w ich wydaniu, lub inna osoba funkcyjna, co zapewnia pewien poziom selekcji i adekwatności publikowanych treści.¹⁰

2.12. Publiczny Portal Informacji o Prawie (PPioP)

Publiczny Portal Informacji o Prawie (PPioP) to serwis prowadzony przez Rządowe Centrum Legislacji (RCL), którego głównym przeznaczeniem jest ułatwienie dostępu do aktów prawnych opublikowanych w oficjalnych publikatorach Rzeczypospolitej Polskiej.¹¹ Działa jako centralny punkt dostępu do Dziennika Ustaw i Monitora

Polskiego, co upraszcza nawigację po podstawowych źródłach prawa polskiego.¹¹

Jurysdykcja PPIOP jest ściśle związana z prawem polskim. Portal jest publicznie dostępny online pod adresem ppiop.rcl.gov.pl.¹¹ Kluczową funkcją PPIOP jest jego struktura, która dzieli serwis na trzy główne części, umożliwiające użytkownikom wyszukiwanie obowiązujących aktów prawnych, orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego oraz upoważnień ustawowych.¹¹ Stanowi to cenne narzędzie dla każdego, kto potrzebuje szybkiego i wiarygodnego dostępu do podstawowych informacji o polskim systemie prawnym.

Obserwacje dotyczące Polskich Baz Danych Prawnych:

Analiza polskich baz danych prawnych ujawnia kilka istotnych tendencji i zależności.

Po pierwsze, obserwuje się wyraźną tendencję do **cyfryzacji i centralizacji oficjalnych informacji prawnych**. Istnienie Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego, ISAP, CBOSA oraz PPIOP, z których wszystkie są platformami prowadzonymi lub wspieranymi przez rząd, wskazuje na silne dążenie do udostępniania podstawowych źródeł prawa w formie cyfrowej i ich scentralizowania. To odejście od polegania wyłącznie na publikacjach fizycznych czy rozproszonym dostępie znacząco zwiększa transparentność i publiczny dostęp do prawa, co jest jednym z filarów demokratycznego zarządzania. Dla profesjonalistów prawniczych oznacza to szybszy dostęp do autorytatywnych wersji ustaw i orzeczeń, co skraca czas potrzebny na badania i zwiększa ich precyzję. Ułatwia to również rozwój technologii prawniczych, które mogą integrować się z tymi oficjalnymi źródłami danych.

Po drugie, widoczne jest **rozdzielenie między źródłami oficjalnymi a komercyjnymi oraz ich wartością dodaną**. Podczas gdy oficjalne źródła (Dziennik Ustaw, Monitor Polski, ISAP, CBOSA, PPIOP) dostarczają surowe, autentyczne teksty prawne i orzeczenia, komercyjne bazy danych (Lex, Legalis) budują na tym fundamencie, oferując rozbudowane funkcje. Te wartości dodane obejmują komentarze, skonsolidowane teksty, odsyłacze, analizy oraz specjalistyczne moduły (np. systemy prawa karnego/cywilnego procesowego, dostęp do KRS). Lexoteka, choć nie jest w pełni opisana w dostarczonych materiałach, koncentruje się na podręcznikach

akademickich.² Taka struktura tworzy dwupoziomowy ekosystem informacji prawnej. Oficjalne źródła zapewniają podstawowy dostęp dla wszystkich, natomiast platformy komercyjne odpowiadają na potrzeby profesjonalistów w zakresie efektywności, interpretacji i głębszej analizy. Oznacza to, że prawnicy często polegają na komercyjnych bazach danych w swojej codziennej pracy, wykorzystując ich wartość dodaną, podczas gdy oficjalne źródła pozostają kluczowe dla weryfikacji i podstawowych badań. Rynek usług informacji prawnej rozwija się, dostarczając te warstwy interpretacyjne i analityczne.

Po trzecie, analiza wskazuje na **specjalizację w ramach polskiej informacji prawnej**. Poza ogólnymi aktami prawnymi i orzecznictwem (Lex, Legalis, ISAP), istnieją wysoce wyspecjalizowane bazy danych, takie jak CBOSA (orzeczenia sądów administracyjnych)⁷, Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej (orzeczenia dotyczące zamówień publicznych)²¹, czy IURA. Źródło Prawa Dawnego (prawo historyczne).¹⁷ Ta specjalizacja odzwierciedla złożoność współczesnej praktyki prawnej i badań akademickich. Sugeruje to, że profesjonaliści prawniczy często muszą konsultować wiele, wysoce ukierunkowanych baz danych, w zależności od ich obszaru ekspertyzy, zamiast polegać na jednej "głównej" bazie. Dla studentów podkreśla to różnorodność informacji prawnej i znaczenie zrozumienia specjalistycznych zasobów.

Na koniec, pojawia się **istotna niuans w statusie "oficjalnym" a "informacyjnym"** niektórych baz. CBOSA wyraźnie zaznacza, że ma charakter "informacyjny i edukacyjny" i "nie jest oficjalnym publikatorem orzeczeń sądowych".⁷ Podobnie, ISAP jest "internetową biblioteką aktów prawa", ale "nie jest źródłem prawa — opublikowane w systemie ISAP dokumenty nie są dokumentami źródłowymi".¹¹ Kontrastuje to z Dziennikiem Ustaw, który jest oficjalną publikacją, a jego ogłoszenie sprawia, że akty stają się prawnie wiążące.¹¹ To rozróżnienie jest kluczowe w praktyce prawnej. Chociaż bazy danych o charakterze informacyjnym są doskonałe do szybkiego dostępu i badań, prawnicy muszą zawsze odwoływać się do *oficjalnych* publikacji (takich jak Dziennik Ustaw) w celu uzyskania prawnie wiążących wersji aktów. Podkreśla to znaczenie zrozumienia statusu prawnego źródła informacji, a nie tylko jego zawartości. Może to

również stanowić wyzwanie dla użytkowników, którzy mogą nie dostrzegać tej subtelności, ryzykując poleganie na nieautorytatywnych wersjach w krytycznych kontekstach prawnych.

3. Bazy Prawa Niemieckiego

3.1. Beck-Online. Die Datenbank

Beck-online to wiodąca niemieckojęzyczna baza danych prawnych, będąca produktem renomowanego wydawnictwa C.H. Beck Verlag.²³ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie kompleksowych zasobów z zakresu prawa niemieckiego. Baza zawiera obszerne orzecznictwo, szczegółowe komentarze prawne oraz podręczniki, co stanowi fundament dla dogłębnej analizy przepisów.²³ Ponadto, Beck-online udostępnia niemal wszystkie czasopisma wydawane przez Beck, a także ustawy, rozporządzenia i skomentowane niemieckie "Bundesrecht" (prawo federalne) publikowane przez Nomos.²³ To sprawia, że jest to jedno z najbardziej wszechstronnych źródeł informacji o prawie niemieckim.

Główną jurysdykcją Beck-online jest przede wszystkim prawo niemieckie.²³ Model dostępu do Beck-online zazwyczaj wymaga indywidualnej rejestracji i jest ograniczony do autoryzowanych użytkowników, często w ramach zakresów adresów IP instytucji, takich jak uniwersytety (np. Cornell Law, Uniwersytet w Gandawie).²³ Początkowa rejestracja może wymagać dostępu z kampusu uczelni.²⁴ Użytkownicy mają możliwość utworzenia osobistego konta, co pozwala na personalizację środowiska wyszukiwania, otrzymywanie powiadomień o nowych treściach oraz zapisywanie wyszukiwań, co zwiększa efektywność pracy.²³ Kluczowe funkcje Beck-online obejmują wyszukiwanie słów kluczowych z automatycznymi sugestiami, zaawansowane filtrowanie wyników według gałęzi prawa i typu publikacji, a także wyświetlanie chmury słów kluczowych, co pomaga w identyfikacji powiązanych tematów.²³ Pełna funkcjonalność, w tym przechowywanie dokumentów w wirtualnych folderach i dodawanie adnotacji, jest dostępna po rejestracji.²⁵

Obserwacje dotyczące Niemieckich Baz Danych Prawnych:

Analiza Beck-online wskazuje na **dominującą rolę komercyjnych wydawców w dostarczaniu krajowych informacji prawnych**. Beck-online, jako kompleksowa baza danych obejmująca prawo niemieckie, jest dostarczana przez komercyjnego wydawcę (C.H. Beck Verlag).²³ Ta sytuacja jest analogiczna do roli Lexa i Legalisa w Polsce, gdzie podmioty komercyjne odgrywają kluczową rolę w agregowaniu, strukturyzowaniu i udostępnianiu krajowych informacji prawnych, wykraczając poza jedynie oficjalne dzienniki urzędowe. To zjawisko wskazuje na globalny wzorzec, w którym prywatni wydawcy dodają znaczącą wartość (komentarze, analizy, przyjazne dla użytkownika interfejsy) do surowych danych prawnych, czyniąc je niezbędnymi narzędziami dla praktyków i środowiska akademickiego. Podkreśla to również potencjalne bariery kosztowe w dostępie, ponieważ są to zazwyczaj usługi subskrypcyjne.

4. Bazy Prawa Unii Europejskiej

4.1. Curia

Curia to oficjalna strona internetowa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz Sądu Ogólnego, stanowiąca centralne źródło informacji o orzecznictwie unijnym.²⁶ Jej głównym przeznaczeniem jest zapewnienie publicznego dostępu do wszystkich orzeczeń publikowanych w European Court Reports od 1954 roku.²⁶ Baza zawiera wyroki, postanowienia tymczasowe, opinie rzeczników generalnych, co jest kluczowe dla zrozumienia interpretacji i stosowania prawa UE.²⁶ Curia obejmuje sprawy wniesione przed TSUE i Sąd Ogólny od 1953 roku, a także przed Sądem do spraw Służby Publicznej w latach 2005-2016.²⁷

Główną jurysdykcją Curia jest prawo Unii Europejskiej, ze szczególnym naciskiem na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.²⁶ Model dostępu jest bezpośredni i bezpłatny online, co zapewnia szeroką dostępność dla wszystkich zainteresowanych.²⁶ Kluczowe funkcje Curia obejmują rozbudowany formularz wyszukiwania, który umożliwia wyszukiwanie pełnotekstowe oraz według wielu pól, takich jak numer sprawy, nazwy stron, daty, przedmiot sprawy, typ dokumentu (np. wyroki, opinie), sąd, procedura, wyniki, cytowane akty prawne UE, klasyfikacja

tematyczna czy kraj pochodzenia.²⁶ Dostęp numeryczny do spraw jest również możliwy.²⁷ Dla starszych spraw, Curia zapewnia linki do EUR-Lex.²⁷ Dodatkowo, dostępne są: Digest of Case Law (jednak tylko w języku francuskim), alfabetyczna tabela tematyczna (również tylko w języku francuskim) oraz adnotacje do orzeczeń, stanowiące bibliografię komentarzy.²⁶ Curia oferuje także wielojęzyczny dostęp do historycznego orzecznictwa, kalendarz sądowy, komunikaty prasowe, dostęp do biblioteki oraz informacje o Sieci Sądowej UE.²⁷

4.2. Eur-lex

Eur-lex to oficjalna internetowa baza danych prawa Unii Europejskiej i innych dokumentów publicznych UE, publikowana we wszystkich 24 językach urzędowych Unii.²⁸ Jej głównym przeznaczeniem jest zapewnienie kompleksowego i autorytatywnego dostępu do prawodawstwa unijnego. Baza zawiera szeroki zakres dokumentów, w tym traktaty, akty prawne instytucji UE, dokumenty przygotowawcze związane z legislacją UE, orzecznictwo UE, umowy międzynarodowe, dokumenty EFTA, a także odniesienia do krajowych środków transpozycji (oraz, w niektórych przypadkach, ich pełne teksty) oraz odniesienia do krajowego orzecznictwa związanego z prawem UE.²⁸

Kluczową funkcją Eur-lex jest publikacja autentycznej wersji Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, która od 1 lipca 2013 roku posiada moc prawną, zastępując wersję papierową.²⁸ Ponadto, Eur-lex udostępnia główne etapy procedur prowadzących do przyjęcia aktów prawnych, skonsolidowane teksty (które łączą pierwotne akty prawne ze wszystkimi ich zmianami, służąc celom referencyjnym, ale nie posiadają wartości prawnej), a także ponad 2000 streszczeń przepisów UE, które wyjaśniają prawodawstwo w prosty i zwięzły sposób.²⁸

Główną jurysdykcją Eur-lex jest prawo Unii Europejskiej.²⁸ Dodatkowo, poprzez N-Lex, umożliwia dostęp do prawa krajowego państw członkowskich UE, co stanowi cenne narzędzie do porównywania i analizy implementacji prawa unijnego na poziomie krajowym.²⁹ Model dostępu jest bezpłatny, z opcją rejestracji darmowego konta dla uzyskania dodatkowych funkcji.²⁹ Baza jest aktualizowana codziennie, co zapewnia

bieżący dostęp do najnowszych zmian w prawie UE.²⁸

Inne kluczowe funkcje to zaawansowana wyszukiwarka (IDOL by HP Autonomy) z różnymi formularzami wyszukiwania (referencje dokumentów, daty, tekst, metadane) oraz operatorami Boolean dla zarejestrowanych użytkowników.²⁹ Teksty i ich metadane mogą być wyświetlane i pobierane w formatach HTML, PDF, XML, a dostępny jest również widok wielojęzyczny, szczególnie przydatny dla tłumaczy i lingwistów.²⁹ Zarejestrowani użytkownicy mogą zapisywać dokumenty i wyszukiwania, tworzyć profile wyszukiwania i drukowania oraz ustawiać alerty RSS.²⁹ Unikalne identyfikatory, takie jak CELEX, ECLI i ELI, ułatwiają precyzyjne odnajdywanie dokumentów.²⁹ Każda procedura legislacyjna jest prezentowana z osią czasu, listą wydarzeń i powiązаныmi dokumentami, co pozwala na śledzenie całego procesu legislacyjnego.²⁹

4.3. Oxford Encyclopedia of EU Law (OEEUL)

Oxford Encyclopedia of EU Law (OEEUL) to zasób, który stanowi analityczny przegląd prawa Unii Europejskiej.³⁰ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie dogłębnej, eksperckiej wiedzy na temat istoty, charakteru, rozwoju i historii prawa UE. Baza zawiera artykuły pisane przez ekspertów z prestiżowych instytucji akademickich w całej Europie, koncentrujące się na wysoce specjalistycznych i wieloaspektowych analizach prawa europejskiego.³⁰

OEEUL obejmuje szeroki zakres tematów, takich jak obywatelstwo UE, wspólna polityka handlowa, prawo konkurencji, ochrona konsumentów, ochrona danych, unia gospodarcza i walutowa, energia, środowisko, integracja europejska, zasady ogólne, zdrowie, instytucje, rynek wewnętrzny, ochrona sądowa, polityka społeczna, polityki wspierające i transport.³⁰ Każdy wpis kończy się odniesieniami do istotnych bibliografii i oficjalnych dokumentów UE, co ułatwia dalsze badania.³⁰

Główną jurysdykcją OEEUL jest prawo Unii Europejskiej.³⁰ Baza jest oferowana w ramach platformy Oxford Public International Law (OPIL).³⁰ Kluczowe funkcje OEEUL obejmują możliwość wyszukiwania i przeglądania treści według typu, tematu lub jurysdykcji.³⁰ Dzięki Oxford Law Citator, użytkownicy mogą śledzić cytowania i linki do treści zarówno z Oxford University Press, jak i wybranych stron zewnętrznych, co

tworzy spójny ekosystem informacyjny.³⁰ Baza jest regularnie aktualizowana o nowe artykuły, co zapewnia jej aktualność.³¹

Obserwacje dotyczące Baz Danych Prawa Unii Europejskiej:

Analiza baz danych prawa Unii Europejskiej ujawnia **wielowarstwowy dostęp do prawa UE**. Curia i Eur-lex to oficjalne, bezpłatne portale, które dostarczają podstawowe źródła prawa UE (orzecznictwo, prawodawstwo).²⁶ Z drugiej strony, OEEUL jest komercyjną, naukową encyklopedią.³⁰ Taki podział wskazuje na wyraźną dyferencjację: organy oficjalne udostępniają surowy materiał prawny, podczas gdy wydawcy akademicki dostarczają eksperckie analizy, komentarze i ustrukturyzowane przeglądy. To wielowarstwowe podejście odzwierciedla złożoność i objętość prawa UE. Dla profesjonalistów prawniczych oznacza to, że podczas gdy oficjalne portale są niezbędne do uzyskania autorytatywnych tekstów, naukowe bazy danych są kluczowe dla zrozumienia, interpretacji i stosowania tego prawa w praktyce, zwłaszcza biorąc pod uwagę dynamiczny charakter integracji europejskiej. Podkreśla to również komplementarny charakter tych zasobów.

Dodatkowo, zauważalne są **bariery językowe w kompleksowych badaniach prawa UE**. Chociaż Eur-lex udostępnia treści w 24 językach urzędowych UE, a Curia oferuje wielojęzyczny dostęp do historycznego orzecznictwa, to "Digest of Case Law" i "Alphabetical Table of Subject Matter" w Curia są "dostępne tylko w języku francuskim".²⁶ To oznacza, że pomimo dążeń do wielojęzyczności, dogłębna analiza z wykorzystaniem niektórych narzędzi analitycznych lub historycznych digestów w oficjalnych bazach danych prawa UE może nadal wymagać znajomości konkretnych języków (np. francuskiego). Może to stanowić wyzwanie dla badaczy nieposługujących się tymi językami, potencjalnie ograniczając ich zdolność do pełnego wykorzystania wszystkich dostępnych zasobów w celu przeprowadzenia kompleksowych badań. Sugeruje to, że choć podstawowy dostęp jest szeroki, zaawansowane narzędzia analityczne mogą nadal posiadać stroniczość językową.

5. Bazy Prawa Międzynarodowego i Porównawczego

5.1. HeinOnline

HeinOnline to obszerna platforma badawcza, która oferuje szeroki zakres informacji prawnych.³² Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie dostępu do tysięcy czasopism naukowych, międzynarodowych i komercyjnych – obejmujących ponad 3300 tytułów z ponad 80 krajów.³² System zawiera również dokumenty federalne i stanowe USA, ustawy, akta kongresowe, klasyczne traktaty prawne oraz liczne publikacje rządowe.³² HeinOnline posiada specjalistyczne kolekcje dotyczące prawa międzynarodowego i zagranicznego, takie jak Foreign & International Law Resources Database oraz Index to Foreign Legal Periodicals (IFLP), który jest wiodącym wielojęzycznym indeksem artykułów i recenzji książek z ponad 800 czasopism prawniczych na całym świecie.²⁴ Obejmuje również orzecznictwo (USA i międzynarodowe) oraz kolekcje dotyczące prawa rdzennych ludów, sprawiedliwości karnej i historii prawa.³²

Jurysdykcja HeinOnline jest globalna, z silnym naciskiem na prawo USA (federalne i stanowe), Wielkiej Brytanii, Australii, Nowej Zelandii, Kanady i Turcji, a także szeroko pojęte prawo międzynarodowe i porównawcze.³² Model dostępu opiera się głównie na rocznych subskrypcjach, których cena ustalana jest instytucjonalnie.³³ Dostępne są również krótkoterminowe subskrypcje (np. dla Law Journal Library), bezpłatne bazy danych (poprzez Social Justice Suite) oraz opcja cyfrowego posiadania kolekcji na dysku twardym.³³ Użytkownicy mogą tworzyć spersonalizowane konta "MyHein", które umożliwiają zakładkowanie dokumentów, tworzenie alertów, zarządzanie profilami autorów (w tym ScholarCheck, linki do Google Scholar/SSRN, metryki cytowań) oraz integrację z ORCID.³³

Kluczowe funkcje HeinOnline obejmują zaawansowane wyszukiwanie z operatorami Boolean, wyszukiwanie w wielu bazach danych oraz specyficzne przewodniki wyszukiwania dla różnych kolekcji.³³ System oferuje narzędzia lokalizujące (np. dla Congressional Record, CFR), PathFinder (taksonomia dyscyplin), wyszukiwanie diagramami Venna, narzędzia uczenia maszynowego i przetwarzania języka naturalnego, a także integrację z Altmetric i GreenSlips (aktualizacje dla bibliotekarzy).³³

Platforma jest obrazowa, co oznacza, że dokumenty są dokładnymi replikami oryginalnych publikacji drukowanych, co jest szczególnie ważne dla weryfikacji źródeł.³²

5.2. Legal Source

Legal Source to baza danych zaprojektowana specjalnie w celu pomocy szerokiej publiczności w zrozumieniu złożonego świata prawa i różnorodnych kwestii prawnych.³⁴

Jej głównym przeznaczeniem jest uproszczenie dostępu do wiarygodnych informacji prawnych dla codziennych użytkowników, oferując narzędzia i szczegółowe instrukcje dotyczące szerokiego zakresu zagadnień prawnych.³⁴

Baza zawiera 160 pełnotekstowych czasopism i książek referencyjnych, 20 850 federalnych, stanowych i wielostanowych formularzy prawnych, a także 35 000 bezpośrednich linków do formularzy prawnych dostępnych na stronach rządowych.³⁴

Treść obejmuje szeroki zakres tematów, takich jak prawo gospodarcze i korporacyjne, sprawy rodzinne i rozwodowe, imigracja i podróże, pieniądze i planowanie finansowe, patenty, prawa autorskie i znaki towarowe, własność i nieruchomości, prawa i spory, a także testamenty i planowanie spadkowe.³⁴

Główną jurysdykcją Legal Source jest prawo USA, obejmujące zasoby federalne, stanowe i wielostanowe.³⁴ Model dostępu do Legal Source jest realizowany poprzez Explora, przyjazne dla użytkownika środowisko badawcze przeznaczone dla bibliotek publicznych i szkół.³⁴ To wskazuje, że głównymi użytkownikami są członkowie społeczeństwa poszukujący podstawowych informacji prawnych, a dostęp jest często zapewniany przez instytucje edukacyjne i publiczne. Kluczowe funkcje Legal Source obejmują wyłączny pełny tekst wielu czołowych książek referencyjnych dla konsumentów, z których większość jest dostarczana przez Nolo, uznanego dostawcę informacji prawnych dla konsumentów i małych firm.³⁴ Użytkownicy mogą przeglądać formularze prawne według popularnych obszarów tematycznych, takich jak wypadki, bankructwo, rozwód czy obrażenia ciała, co ułatwia szybkie znalezienie potrzebnych dokumentów.³⁴

5.3. Oxford Scholarship Online - Law

Oxford Scholarship Online: Law (OSO) to obszerna kolekcja ponad 2000 naukowych e-booków prawniczych, opublikowanych przez Oxford University Press i dostępnych poprzez platformę Oxford Academic.³⁵ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie wysokiej jakości monografii naukowych oraz prac zorientowanych na praktyków, co czyni ją cennym źródłem dla badaczy i profesjonalistów.

Treść OSO-Law obejmuje szeroki zakres dziedzin prawa, w tym prawo brytyjskie, prawo Unii Europejskiej, prawo zagraniczne, prawo międzynarodowe, prawo porównawcze oraz filozofię prawa.³⁵ Jurysdykcje objęte przez OSO-Law to prawo UE, prawo międzynarodowe oraz wiele innych jurysdykcji, co podkreśla jej globalny i porównawczy charakter.³⁵ Model dostępu jest zorientowany na środowisko akademickie: dostęp jest możliwy zarówno na miejscu, jak i poza nim dla członków akademickich biblioteki IALS (ze wszystkich uniwersytetów), pracowników, stypendystów i studentów IALS, pracowników i stypendystów SAS (innych niż IALS) oraz pracowników prawnych i studentów studiów podyplomowych Uniwersytetu Londyńskiego.³⁵

Kluczowe funkcje OSO-Law obejmują indywidualne wymienienie każdego tytułu w katalogu biblioteki IALS, co ułatwia wyszukiwanie.³⁵ Platforma oferuje zaawansowane wyszukiwanie (według autora, tytułu, słów kluczowych, słów w abstraktach i/lub bibliografii) oraz podstawowe wyszukiwanie.³⁵ Użytkownicy mogą filtrować wyniki według formatu (rozdział, część, cała książka), zakresu dat, serii oraz obszaru prawa.³⁵ Treści są dostępne do przeglądania online w formatach HTML i PDF, z możliwością pobierania plików PDF, choć z pewnymi ograniczeniami, o których należy pamiętać.³⁵ Platforma jest zgodna z wytycznymi WCAG (Web Content Accessibility Guidelines), co zapewnia dostępność dla szerokiego grona użytkowników.³⁵

5.4. Oxford University Press - Max Planck Encyclopedia of Public International Law & Max Planck Encyclopedia of International Procedural Law (MPIL)

Max Planck Encyclopedias of International Law (MPIL) to obszerne dzieło referencyjne w dziedzinie prawa międzynarodowego i międzynarodowego prawa procesowego.³¹ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie recenzowanych artykułów pisanych przez ekspertów prawnych, opisujących najnowsze osiągnięcia w tych dziedzinach. Max

Planck Encyclopedia of Public International Law (MPEPIL) obejmuje historię i teorię prawa międzynarodowego, wszystkie jego poddziedziny (takie jak międzynarodowe prawo karne, prawo środowiskowe, prawo gospodarcze), wiodące sprawy, traktaty, organizacje, konflikty zbrojne i kwestie geograficzne.³⁶ Max Planck Encyclopedia of International Procedural Law (MPEiPro) analizuje systemy i procesy, poprzez które prawo międzynarodowe jest tworzone i rozstrzygane w praktyce, włączając w to negocjacje, mediacje i koncyliacje.³⁶

Głównymi jurysdykcjami tych encyklopedii są prawo międzynarodowe publiczne i międzynarodowe prawo procesowe.³¹ MPIL jest częścią platformy Oxford Public International Law (OPIL).³¹ Została przekształcona w model "Subscribe to Open", co oznacza, że dostęp jest możliwy dzięki wsparciu instytucjonalnemu.³¹ Kluczowe funkcje MPIL obejmują miesięczne aktualizacje z nowymi i zmienionymi artykułami, co zapewnia bieżącą aktualność treści.³⁶ Użytkownicy mogą wyszukiwać według tytułu, pełnego tekstu, autora, bibliografii, a także przeglądać zasoby według nazwy, tematu lub autora.³⁶ Dzięki Oxford Law Citator, treści są połączone z innymi produktami prawniczymi Oxford University Press, co ułatwia kompleksowe badania.³⁰

5.5. Oxford University Press - Max Planck Encyclopedia of Comparative Constitutional Law

Max Planck Encyclopedia of Comparative Constitutional Law to encyklopedia online, która oferuje analityczne artykuły porównawcze, zapewniające globalny przegląd prawa konstytucyjnego w kontekście porównawczym.³⁹ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie dogłębnej analizy konstytucji z różnych systemów prawnych, co jest kluczowe dla badaczy i praktyków zajmujących się prawem porównawczym.

Główną jurysdykcją tej encyklopedii jest porównawcze prawo konstytucyjne, z perspektywą globalną.³⁹ Model dostępu obejmuje linki do komentarzy i instrumentów z Oxford Constitutions of the World oraz produktów US Constitutional Law.³⁹ Warunki dostępu jasno określają dozwolone i niedozwolone zastosowania treści. Dozwolone jest ograniczone pobieranie, drukowanie pojedynczych kopii artykułów/rozdziałów, zapisywanie pojedynczych kopii do użytku osobistego, wysyłanie e-mailem do

autoryzowanych użytkowników, tworzenie linków, włączanie do materiałów kursowych, wypożyczanie międzybiblioteczne oraz eksploracja tekstu i danych.³⁹ Z kolei niedozwolone jest użycie komercyjne, włączanie do repozytorium instytucjonalnego oraz systematyczne pobieranie treści, w tym za pomocą oprogramowania typu web crawlers.³⁹ Kluczową funkcją encyklopedii jest możliwość nawigacji między artykułami encyklopedycznymi oraz linkowanie do innych produktów Oxford University Press za pośrednictwem Oxford Law Citator, co ułatwia kompleksowe badania w ramach ekosystemu OUP.³⁹

5.6. Oxford Scholarly Authorities in International Law (OSAIL)

Oxford Scholarly Authorities on International Law (OSAIL) to zasób, który zapewnia online wydania wiodących klasycznych dzieł referencyjnych i traktatów z zakresu prawa międzynarodowego publicznego, opublikowanych przez Oxford University Press.³¹ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie autorytatywnych źródeł, które nadal definiują swoje obszary prawa, stanowią czarnoksiężskie dzieła referencyjne i komentarze, klasyczne prace pozostające wpływowo w swojej dziedzinie, a także flagowe publikacje oferujące innowacyjne perspektywy na aktualne problemy prawne.³⁸ Przykłady obejmują dzieła takie jak Oppenheim oraz Oxford Commentaries on International Law.³⁸

Główną jurysdykcją OSAIL jest prawo międzynarodowe publiczne.³¹ Baza jest częścią platformy Oxford Public International Law (OPIL), co oznacza, że jest zintegrowana z innymi zasobami OUP w tej dziedzinie.³⁰ Kluczowe funkcje OSAIL obejmują pełną przeszukiwalność i możliwość przeglądania treści według tematu, tytułu i autora.³⁸ Zasoby są połączone z odpowiednimi raportami spraw i artykułami w innych produktach prawniczych Oxford University Press za pośrednictwem Oxford Law Citator, co ułatwia kompleksowe badania i śledzenie powiązań między różnymi typami źródeł.³⁸ Nowe e-booki są dodawane dwa razy w roku, co zapewnia aktualność kolekcji.³⁸ Możliwość pobierania treści w formacie PDF zwiększa elastyczność korzystania z zasobów.³⁸

5.7. SwissLex

SwissLex to wiodąca cyfrowa platforma informacji prawnej w Szwajcarii.⁴⁰ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie kompleksowych i aktualnych zasobów prawnych, łącząc zaawansowaną technologię z bogatą treścią prawną.⁴⁰

Główną jurysdykcją SwissLex jest Szwajcaria.⁴⁰ Model dostępu jest zorientowany na profesjonalistów i instytucje: z systemu korzysta prawie 28 000 użytkowników pracujących w kancelariach prawnych, sądach, organach rządowych, wewnętrznych działach prawnych firm, firmach podatkowych i audytorskich oraz na uniwersytetach.⁴⁰ To sugeruje, że jest to model subskrypcji instytucjonalnej lub profesjonalnej, dostosowany do potrzeb wyspecjalizowanych użytkowników. Kluczową funkcją SwissLex jest jej siła wynikająca z połączenia technologii i treści prawnych.⁴⁰ Platforma zatrudnia specjalistów z dziedzin inżynierii oprogramowania, nauki o danych i prawa, co świadczy o jej zaangażowaniu w rozwój innowacyjnych rozwiązań dla badań prawnych.⁴⁰

5.8. Westlaw International

Westlaw International to globalny zasób, który zapewnia dostęp do szerokiego spektrum zagranicznych treści prawnych.⁴¹ Jego głównym przeznaczeniem jest wspieranie badań w prawie międzynarodowym, porównawczym oraz w jurysdykcjach poza Stanami Zjednoczonymi. Baza obejmuje orzecznictwo i ustawodawstwo z wielu krajów, w tym kanadyjskie (federalne i prowincjonalne), z Hongkongu, Korei, Barbadosu i Kajmanów.⁴¹ Zawiera również liczne czasopisma i biuletyny z Kanady, Hong Kong Law Journal, czasopisma koreańskie, singapurskie, tajwańskie i izraelskie.⁴¹ Ponadto, Westlaw International udostępnia książki i traktaty z Kanady (w tym Canadian Encyclopedic Digest), kilka książek o prawie chińskim, traktat o prawie konstytucyjnym RPA oraz dwie książki szwajcarskie dotyczące arbitrażu.⁴¹ Co ważne, treść dotycząca USA jest również obszerna, obejmując ustawodawstwo federalne i stanowe, orzecznictwo federalne i stanowe (z narzędziem KeyCite), około 1000 czasopism amerykańskich oraz około 2500 książek, w tym encyklopedię Corpus Juris Secundum.⁴¹ Jurysdykcja Westlaw International jest szeroka i obejmuje Kanadę, Hongkong, Koreę, Barbados, Kajmany, Singapur, Tajwan, Izrael, RPA, Chiny, Szwajcarię oraz Stany

Zjednoczone (na poziomie federalnym i stanowym).⁴¹ Model dostępu jest zazwyczaj instytucjonalny; dostęp do zagranicznych treści na Westlaw odbywa się poprzez wybór "Westlaw International Materials" ze strony baz danych prawnych IALS.⁴¹ Dostęp zdalny jest ograniczony do studentów, pracowników i stypendystów IALS.⁴¹ Materiały dotyczące USA są oddzielone od innych jurysdykcji, co ułatwia zarządzanie wyszukiwaniem.⁴¹ Kluczowe funkcje Westlaw International to kompleksowe pokrycie wielu jurysdykcji oraz narzędzie cytujące KeyCite dla treści z USA, które pomaga w weryfikacji aktualności i powiązań orzeczeń.⁴¹

Obserwacje dotyczące Baz Danych Prawa Międzynarodowego i Porównawczego:

Analiza baz danych prawa międzynarodowego i porównawczego wskazuje na **specjalizację i interoperacyjność w międzynarodowych badaniach prawnych**. Zestaw baz danych Oxford University Press (OSO-Law, MPIL, MPECCL, OSAIL, OEEUL) demonstruje wysoce wyspecjalizowane podejście do prawa międzynarodowego i porównawczego, koncentrując się na konkretnych subdyscyplinach (prawo międzynarodowe publiczne, prawo procesowe, porównawcze prawo konstytucyjne, prawo UE, autorytatywne źródła naukowe).³⁰ Powtarzające się wzmianki o "Oxford Law Citator" łączącym te zasoby ³⁰ świadczą o strategicznym dążeniu do interoperacyjności w ramach ekosystemu jednego wydawcy. Ten trend sugeruje, że kompleksowe międzynarodowe badania prawne często wymagają dostępu do zestawu wzajemnie połączonych, wyspecjalizowanych narzędzi, a nie jednej, wszechstronnej bazy danych. Dla badaczy oznacza to konieczność opanowania nawigacji w ramach platformy wydawcy i zrozumienia, w jaki sposób różne encyklopedie, traktaty i raporty spraw są ze sobą powiązane. Oznacza to również, że choć zakres jest międzynarodowy, *głębina* jest często osiągnięta poprzez wyspecjalizowane, wzajemnie połączone moduły.

Ponadto, widoczne są **geograficzne mocne i słabe strony globalnych platform**. Chociaż HeinOnline i Westlaw International są prezentowane jako platformy globalne, dostępne informacje ujawniają ich specyficzne mocne strony geograficzne. HeinOnline obejmuje czasopisma z ponad 80 krajów ³², z silnymi pakietami akademickimi dla USA,

Wielkiej Brytanii, Australii, Nowej Zelandii, Kanady i Turcji.³² Westlaw International posiada szczegółowe pokrycie dla Kanady, Hongkongu, Korei oraz specyficzne książki dla Chin, RPA, Szwajcarii, obok obszernej zawartości dla USA.⁴¹ To wskazuje, że określenie "międzynarodowy" nie oznacza jednolitego pokrycia we wszystkich jurysdykcjach. Dla profesjonalistów prawniczych, wybór międzynarodowej bazy danych oznacza ocenę jej specyficznych mocnych stron w jurysdykcjach istotnych dla ich pracy. Baza danych silna w jurysdykcjach common law (jak Westlaw) może być mniej kompleksowa dla systemów prawa cywilnego i odwrotnie. Wymaga to niuansowego zrozumienia zasięgu treści każdej platformy, zamiast polegania wyłącznie na etykiecie "międzynarodowy".

Wreszcie, istnieje **związek przyczynowo-skutkowy między modelami dostępu a grupą docelową**. Bazy danych takie jak Oxford Scholarship Online - Law, MPIL, MPECCL, OSAIL, HeinOnline i Westlaw International w większości przypadków wymieniają dostęp instytucjonalny (uniwersytety, biblioteki, kancelarie prawne).³³ Kontrastuje to z Legal Source, która jest skierowana do "publiczności" poprzez biblioteki publiczne i szkoły.³⁴ Wysokie koszty i specjalistyczny charakter międzynarodowych narzędzi do badań prawnych wymuszają subskrypcje instytucjonalne, co sprawia, że są one mniej dostępne dla szerokiej publiczności lub indywidualnych badaczy bez afiliacji instytucjonalnej. Tworzy to barierę wejścia dla niezależnych naukowców lub małych firm, wzmacniając rolę instytucji akademickich i dużych profesjonalnych jako głównych kanałów dostępu do wysokopoziomowych międzynarodowych informacji prawnych. Legal Source, w przeciwieństwie do nich, wypełnia istotną lukę w publicznym dostępie do podstawowych informacji prawnych, głównie dla prawa krajowego USA.

6. Ogólne Bazy Naukowe z Treściami Prawnymi

Ta sekcja opisuje bazy danych o charakterze multidyscyplinarnym, które jednak zawierają znaczące treści z zakresu badań prawnych, co czyni je cennymi źródłami dla prawników i badaczy.

6.1. SAGE Journals

SAGE Journals to obszerna platforma oferująca dostęp do ponad 1100 recenzowanych czasopism, z których 79% jest sklasyfikowanych w JCR (Journal Citation Reports), obejmujących szeroki zakres dziedzin, w tym nauki humanistyczne, społeczne, technologię, inżynierię i medycynę.⁴² Chociaż jest to baza multidyscyplinarna, zawiera znaczące treści z zakresu prawa i nauk pokrewnych. HeinOnline, jako partner, udostępnia około 60 czasopism SAGE z dziedzin prawniczych i pokrewnych w formie obrazowej i w pełni przeszukiwalnej.⁴³

SAGE oferuje pakiety tematyczne, które są szczególnie istotne dla badań prawnych. Należą do nich:

- **Sage Behavioral Aspects in Criminology Package:** Zawiera czasopisma poświęcone badaniom nad kobietami, dziewczętami i przestępczością w kontekście krytyki feministycznej kryminologii, ocenom programów oceny i leczenia w psychologii penitencjarnej i sądowej, badaniom nad zabójstwami, terapii przestępców, kryminologii porównawczej, rasie, etniczności i systemowi sprawiedliwości, a także badaniom empirycznym nad przemocą wśród młodzieży i wymiarem sprawiedliwości dla nieletnich.⁴³
- **Sage Criminal Justice Package:** Obejmuje badania naukowe nad alkoholem i substancjami psychoaktywnymi, polityką sprawiedliwości karnej, instytucjami sprawiedliwości karnej w Europie, szczegółową analizą prawa karnego w sądach, badaniami nad organizacjami non-profit oraz zmieniającym się krajobrazem policji.⁴³
- **Sage Criminology, Criminal Justice, and Theoretical Approaches Package:** Oferuje badania i analizy kwestii kryminologicznych i sprawiedliwości karnej, przecięcia badań kryminologicznych i kulturowych, szeroką perspektywę na kwestie sprawiedliwości karnej w USA, oryginalne badania i teorie w kryminologii i sprawiedliwości karnej z Wielkiej Brytanii i na całym świecie, badania porównawcze nad probacją i sprawiedliwością społeczną w Europie, dogłębne badania kwestii sprawiedliwości karnej, międzynarodowe badania recenzowane w kryminologii, artykuły empiryczne na temat przestępczości i reakcji systemu

prawno-karnego, badania i debaty na temat teorii i praktyki pracy z przestępcami, a także krytyczne podejścia do kary, instytucji karnych i kontroli karnej.⁴³

- **Sage European Law Package:** Koncentruje się na rozwoju ubezpieczeń społecznych na poziomie UE i w krajach europejskich, europejskim prawie pracy i polityce społecznej oraz europejskim prawie karnym.⁴³
- **Sage International Law Package:** Dostarcza analizy głównych zmian prawnych w świecie common law, globalnych trendów i problemów w zakresie przestępczości i sprawiedliwości, różnych obszarów dyskryminacji, rozwoju prawa dowodowego, dowodów i procedur, oryginalnych prac empirycznych i artykułów koncepcyjnych na temat nauki o policji i zarządzania, interdyscyplinarnego studium mobilności ludzi oraz międzynarodowych tematów w rozwoju społecznym, opiece społecznej i usługach społecznych.⁴³
- **Sage Law, Social Justice, and Human Rights Package:** Nowy pakiet obejmujący wiodące australijskie czasopismo reformy prawa koncentrujące się na sprawiedliwości społecznej i prawach człowieka, prace naukowe z zakresu edukacji prawnej, teorii i praktyki praw człowieka oraz etyki prawniczej, empirycznie ugruntowane artykuły analityczne i eseje teoretyczne na temat zmian i rozwoju społecznego, recenzowane prace na styku prawa, kultury i nauk humanistycznych, rozwój i wyzwania w europejskim prawie common law oraz ewolucje w promowaniu i ochronie praw człowieka.⁴³
- **Sage Legal Review Package:** Publikuje artykuły na temat krajowego i globalnego prawa antymonopolowego, polityki konkurencji i ekonomii przemysłowej, analizy głównych zmian prawnych w świecie common law, dyskusje na temat polityki społecznej, krytyczne dyskusje na temat aktualnych i rozwijających się idei w prawie środowiskowym, międzynarodowe i interdyscyplinarne badania nad światem pracy, różne obszary dyskryminacji, kwestie związane z pracą, pracownikami, organizacjami pracy i badaniami pracy, a także progresywne, interdyscyplinarne i krytyczne podejścia do studiów społeczno-prawnych.⁴³
- **Sage Medical Legal Package:** Zajmuje się nowymi i pojawiającymi się kwestiami

w prawie medycznym, medycynie i bioetyce oraz zarządzaniu zdrowiem, rozwija wiedzę z zakresu kryminalistyki i medycyny sądowej oraz promuje wiedzę medyczno-prawną we wszystkich jej aspektach.⁴³

Główne jurysdykcje obejmują szeroki zakres, w tym kontekst międzynarodowy (globalne trendy, studia porównawcze), europejski (prawo UE, prawo pracy, prawo karne), amerykański (prawo federalne i stanowe), brytyjski, australijski, nowozelandzki, azjatycki oraz świat common law.⁴³ Model dostępu opiera się na subskrypcjach pakietowych, a wiele czasopism jest również dostępnych poprzez HeinOnline Law Journal Library z trzyletnim embargiem.⁴³ SAGE Journals są przeznaczone dla szerokiej grupy odbiorców, w tym naukowców, praktyków, decydentów, studentów i bibliotekarzy.⁴³ Kluczowe funkcje to w pełni przeszukiwalny format obrazowy, kompleksowe pokrycie, narzędzia badawcze HeinOnline oraz wsparcie klienta.⁴³

6.2. Scopus

Scopus to obszerna baza danych, która wspiera badania naukowe poprzez dostarczanie dostępu do recenzowanych artykułów z czasopism, śledzenie cytowań i metryki badawcze.⁴⁴ Chociaż jest to baza multidyscyplinarna, obejmuje ona również dziedziny takie jak prawo i kwestie prawne.⁴⁴

Głównym przeznaczeniem Scopus jest dostarczanie dostępu do wysokiej jakości, interdyscyplinarnej treści, co jest zapewnione przez jasno określoną politykę selekcji i międzynarodową radę ekspertów.⁴⁵ Baza zawiera artykuły z ponad 26 000 wiodących czasopism akademickich, 234 000 książek akademickich/redagowanych, a także wybrane artykuły i czasopisma Open Access.⁴⁴ Scopus indeksuje treści od ponad 7000 wydawców na całym świecie.⁴⁵

Jurysdykcja Scopus jest globalna, ponieważ indeksuje treści z wielu krajów i dyscyplin.⁴⁴ Model dostępu jest zazwyczaj instytucjonalny, choć szczegóły nie są podane w dostępnych materiałach.⁴⁴ Kluczowe funkcje Scopus obejmują:

- **Dokumenty:** Artykuły z wybranych, wysokiej jakości recenzowanych czasopism, a także wybrane artykuły z konferencji i rozdziały książek.⁴⁴
- **Profile autorów:** Profile autorów zawierające listy publikacji, metryki badawcze i linki do cytowań.⁴⁴
- **Źródła:** Profile czasopism naukowych i metryki wpływu na badania.⁴⁴
- **Śledzenie cytowań:** Pełna lista referencji dla wszystkich pozycji z listy źródeł, pełne śledzenie cytowań i linki w indywidualnych rekordach artykułów i autorów.⁴⁴
- **Metryki badawcze:** Wskaźniki wpływu cytowań artykułów (FWCI), metryki wpływu czasopism (CiteScore, SJR, SNIP) oraz metryki wpływu autorów (h-index).⁴⁴

Scopus stale monitoruje i weryfikuje autentyczność zmian w czasopismach i źródłach, co jest kluczowe dla utrzymania wysokich standardów.⁴⁵ Baza zachęca również czasopisma do posiadania dedykowanych polityk dotyczących generatywnej sztucznej inteligencji (GenAI) i ujawniania jej użycia w tworzeniu treści.⁴⁵

6.3. Springer Link

Springer Link to platforma, która udostępnia szeroki zakres treści naukowych, w tym książki i czasopisma, z różnych dziedzin, w tym z prawa i kryminologii.⁴⁶ Jej głównym przeznaczeniem jest dostarczanie wysokiej jakości publikacji naukowych dla badaczy, studentów i praktyków.

W kontekście prawa, Springer Link oferuje kolekcje e-booków z zakresu prawa i kryminologii, które mają na celu kompleksowe podejście do globalnych, transnarodowych i lokalnych problemów.⁴⁷ Kolekcja ta czerpie z badań interdyscyplinarnych, aby analizować najnowsze tematy i zachęcać do krytycznych debat, mając na celu wzbogacenie dyskusji akademickich, publicznych i politycznych.⁴⁷ Obejmuje ona szybko rozwijające się obszary studiów, takie jak kryminologia, sprawiedliwość karna i prawo międzynarodowe, i zawiera 289 tytułów.⁴⁷

Główne jurysdykcje nie są ściśle określone, ale ze względu na interdyscyplinarny i globalny charakter kolekcji, obejmuje ona szeroki zakres systemów prawnych i zagadnień międzynarodowych.⁴⁷ Model dostępu do treści Springer Link jest zróżnicowany i obejmuje:

- **Dostęp poprzez rozpoznawanie IP:** Użytkownicy w zakresie IP rozpoznanego klienta Springer Nature Link mogą uzyskać dostęp do wszystkich zakupionych treści bez logowania.⁴⁸
- **Dostęp poprzez osobiste konto:** Użytkownicy mogą mieć własne konto osobiste powiązane z kontem organizacji, co pozwala na dostęp do treści z dowolnego miejsca.⁴⁸
- **Dostęp poprzez HTTP referrer:** Instytucje mogą udostępniać partnerom możliwość dostępu do tych samych treści.⁴⁸
- **Logowanie poprzez Shibboleth lub Athens:** Systemy te umożliwiają jednokrotne logowanie do zasobów internetowych, zmniejszając obciążenie administracyjne.⁴⁸
- **Dostęp poprzez proxy:** Instytucje mogą ustawić serwer proxy, a adres IP proxy jest dodawany do ich konta instytucjonalnego.⁴⁸
- **Dostęp poprzez Single Sign-On:** Dedykowane instrukcje konfiguracji są dostępne dla SSO.⁴⁸

Kluczowe funkcje Springer Link obejmują szeroki zakres serii książek prawniczych, takich jak "Springer Textbooks in Law", "Springer Commentaries on International and European Law", "International Law in Asia", "Gender, Justice and Legal Feminism", "Law and Visual Jurisprudence", "Studies in the History of Law and Justice", "European Yearbook of International Economic Law", "Law and Philosophy Library", "Legisprudence Library" oraz "Interdisciplinary Studies in Human Rights".⁴⁶ Kolekcja e-booków z prawa i kryminologii jest zgodna z Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDG) ONZ, takimi jak równość płci, pokój, sprawiedliwość i silne instytucje.⁴⁷ Nowe i pojawiające się obszary badawcze obejmują perspektywy płci w prawie, prawo energetyczne, prawo środowiskowe, prawo sztuki, globalną i zdekolonizowaną kryminologię, agresję, reformę policji i cyberprzestępczość.⁴⁷

6.4. Wiley Online Library

Wiley Online Library to obszerna baza danych zawierająca czasopisma, dzieła referencyjne i książki z różnych dziedzin, w tym nauk ścisłych, medycyny, nauk

społecznych, sztuki i nauk humanistycznych.⁴⁹ W jej ramach dostępne są również treści z zakresu prawa i nauk prawnych.

Głównym przeznaczeniem Wiley Online Library jest dostarczanie dostępu do szerokiego spektrum recenzowanych publikacji naukowych. W kontekście prawa, platforma zawiera czasopisma i książki z dziedzin prawniczych, co jest potwierdzone przez jej obecność w przewodnikach bibliotecznych jako źródło dla studiów prawniczych.⁵⁰ Chociaż szczegółowy wykaz treści prawnych nie jest w pełni dostępny w dostarczonych materiałach, wiadomo, że obejmuje ona tematy takie jak prawo konstytucyjne, prawo karne, prawo rodzinne, prawo medyczne, prawo pracy, a także kwestie związane z organizacjami non-profit i nieruchomościami, co wynika z listy publikacji Wiley Law Publications.⁵²

Jurysdykcja Wiley Online Library jest globalna, z uwagi na jej szeroki zakres tematyczny i międzynarodowy charakter wydawnictwa Wiley.⁴⁹ Model dostępu jest zazwyczaj instytucjonalny, oparty na licencjach dla instytucji członkowskich, takich jak uniwersytety, które zapewniają dostęp dla swoich autoryzowanych użytkowników (pracowników, studentów, badaczy) poprzez bezpieczne sieci lub konta osobiste.⁵³ Użytkownicy autoryzowani mogą pobierać, wyszukiwać, przeglądać, kopiować i zapisywać pojedyncze kopie artykułów lub rozdziałów do użytku osobistego, naukowego lub edukacyjnego.⁵³ Pracownicy naukowci i personel mogą również pobierać i drukować wiele kopii materiałów do celów zajęć dydaktycznych lub środowisk wirtualnego uczenia się.⁵³

Kluczowe funkcje Wiley Online Library obejmują dostęp do ponad 1600 czasopism, 250 dzieł referencyjnych i ponad 22 000 książek online.⁴⁹ Użytkownicy mogą tworzyć spersonalizowane profile, które umożliwiają tworzenie plików danych i linków do interesujących artykułów oraz zapisywanie kryteriów wyszukiwania.⁵³ Platforma oferuje zasoby dla badaczy, bibliotekarzy, towarzystw naukowych i autorów, w tym informacje o otwartym dostępie i usługach dla autorów.⁴⁹

7. Podsumowanie i Rekomendacje

Analiza przedstawionych baz danych prawnych ujawnia złożony i wielowymiarowy

krajobraz informacji prawnej, który dynamicznie ewoluuje w odpowiedzi na potrzeby użytkowników i postęp technologiczny. Można wyróżnić kilka kluczowych obserwacji wynikających z tego przeglądu.

Po pierwsze, obserwuje się wyraźne **rozwarstwienie źródeł informacji prawnej** na oficjalne publikatory rządowe (takie jak Dziennik Ustaw, Monitor Polski, ISAP, CBOSA, Curia, Eur-lex) oraz komercyjne systemy informacji prawnej (Lex, Legalis, Beck-online, HeinOnline, Westlaw International) i naukowe bazy danych (Oxford University Press, SAGE Journals, Scopus, Springer Link, Wiley Online Library). Oficjalne źródła, takie jak Dziennik Ustaw, pełnią funkcję autorytatywną, nadając aktom prawnym moc obowiązującą. Z kolei komercyjne bazy danych, takie jak Lex i Legalis, budują na tych podstawach, oferując wartość dodaną w postaci komentarzy, analiz, skonsolidowanych tekstów i zaawansowanych narzędzi wyszukiwania, co znacząco usprawnia pracę prawników. Ta komplementarność oznacza, że profesjonaliści prawniczy często korzystają z obu typów źródeł – oficjalnych dla weryfikacji i komercyjnych dla efektywności i interpretacji.

Po drugie, widoczna jest **rosnąca specjalizacja baz danych**, zarówno na poziomie krajowym (np. Orzecznictwo KIO dla zamówień publicznych, IURA dla prawa dawnego), jak i międzynarodowym (np. Max Planck Encyclopedias dla prawa międzynarodowego publicznego i procesowego, Oxford Scholarly Authorities in International Law). Ta specjalizacja wynika ze złożoności współczesnego prawa i potrzeby dostarczania dogłębnej wiedzy w konkretnych dziedzinach. Dla badaczy i praktyków oznacza to konieczność korzystania z wielu, często wzajemnie połączonych (jak w przypadku baz OUP), zasobów, aby uzyskać pełny obraz danej kwestii prawnej.

Po trzecie, analiza ujawnia **zróżnicowane modele dostępu**, od bezpłatnego i publicznego (np. Eur-lex, Curia, ISAP, CBOSA) po subskrypcje instytucjonalne (większość baz komercyjnych i naukowych, np. HeinOnline, Westlaw International, Oxford Scholarship Online). Wysokie koszty dostępu do specjalistycznych baz danych międzynarodowych często ograniczają je do dużych instytucji akademickich i kancelarii prawnych, co stwarza barierę dla niezależnych badaczy. Jednocześnie, istnienie

bezpłatnych portali rządowych i unijnych jest kluczowe dla transparentności i powszechnego dostępu do podstawowych informacji prawnych.

Po czwarte, istotnym aspektem jest **rola języka w dostępie do informacji**. Chociaż wiele międzynarodowych baz danych dąży do wielojęzyczności, niektóre kluczowe narzędzia analityczne (jak w Curia) mogą być dostępne tylko w wybranych językach, co może stanowić wyzwanie dla badaczy nieposługujących się tymi językami.

Rekomendacje:

W oparciu o powyższe obserwacje, dla efektywnego prowadzenia badań prawnych, zaleca się następujące podejście:

1. **Dyferencjacja Źródeł:** Zawsze należy rozróżniać między oficjalnymi publikatorami prawnymi (np. Dziennik Ustaw, Eur-lex) a bazami o charakterze informacyjnym lub komercyjnym. Dla celów wiążących prawnie, odniesienia powinny zawsze pochodzić z oficjalnych źródeł.
2. **Wykorzystanie Wartości Dodanej:** Komercyjne systemy informacji prawnej (Lex, Legalis, Beck-online) są niezastąpione dla efektywności pracy, dzięki ich zaawansowanym narzędziom wyszukiwania, komentarzom i skonsolidowanym tekstom. Warto inwestować w dostęp do tych platform, jeśli charakter pracy tego wymaga.
3. **Specjalizacja w Badaniach:** W przypadku szczegółowych badań w konkretnych dziedzinach prawa (np. zamówienia publiczne, prawo międzynarodowe, prawo konstytucyjne), należy korzystać z wyspecjalizowanych baz danych, które oferują głębszą i bardziej precyzyjną wiedzę w danym obszarze.
4. **Strategia Dostępu:** Instytucje (uczelnie, kancelarie) powinny dążyć do zapewnienia kompleksowego dostępu do różnorodnych baz danych, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, aby wspierać szeroki zakres potrzeb badawczych i praktycznych. Dla indywidualnych użytkowników, warto wykorzystywać dostępne bezpłatne portale oraz możliwości dostępu poprzez afiliacje akademickie lub biblioteczne.
5. **Świadomość Językowa:** W badaniach międzynarodowych należy być

świadomym potencjalnych barier językowych w niektórych narzędziach analitycznych i, w miarę możliwości, rozwijać kompetencje językowe w kluczowych językach prawniczych.

Podsumowując, krajobraz baz danych prawnych jest bogaty i zróżnicowany. Skuteczne poruszanie się po nim wymaga zrozumienia specyfiki każdego zasobu, jego jurysdykcji, zawartości i modelu dostępu, a także świadomego wykorzystania zarówno oficjalnych, jak i komercyjnych oraz naukowych źródeł informacji.

Tabela Podsumowująca Bazy Danych Prawnych

Nazwa Bazy Danych	Główna Jurysdykcja	Główne Rodzaje Treści	Model Dostępu
Beck-Online. Die Datenbank	Niemcy	Orzecznictwo, komentarze, podręczniki, czasopisma, ustawy, rozporządzenia	Subskrypcja instytucjonalna, indywidualna rejestracja (często z IP uczelni)
HeinOnline	Globalna (USA, UK, AU, NZ, CA, TR, międzynarodowe)	Czasopisma prawne, traktaty, akty federalne/stanowe USA, orzecznictwo, publikacje rządowe, kolekcje specjalistyczne	Subskrypcja instytucjonalna (roczna, krótkoterminowa), cyfrowe posiadanie kolekcji, darmowe bazy (Social Justice Suite)

IBUK Libra	Polska (akademicka)	Podręczniki akademickie, publikacje naukowe, popularnonaukowe , beletrystyka (e-booki)	Subskrypcja instytucjonalna (roczna), dostęp 24/7 z dowolnego miejsca
Legal Source	USA (federalne, stanowe, wielostanowe)	Czasopisma, książki referencyjne, formularze prawne, linki do formularzy rządowych	Dostęp poprzez Explora (biblioteki publiczne, szkoły)
Legalis	Polska	Akty źródłowe (od 1918), ujednolicone akty, orzeczenia SN, metryki, komentarze, monografie, artykuły, System Prawa Prywatnego	Subskrypcja instytucjonalna (dostęp po IP), aktywne konto biblioteczne

Lex	Polska, UE	Akty prawne (DU, MP, UE), orzeczenia, komentarze, monografie, glosy, procedury, wzory pism, czasopisma, bibliografie, moduły specjalistyczne	Subskrypcja instytucjonalna (dostęp po IP, HAN), aktywne konto biblioteczne, OpenLEX (bezpłatny dostęp do fragmentów)
Lexoteka	Polska (akademicka)	Podręczniki prawnicze (Wolters Kluwer, Lexis Nexis), komentarze do KC, procedury	Płatny dostęp (semestralny, roczny)
Oxford Scholarship Online - Law	UE, międzynarodowe, wiele jurysdykcji (UK, zagraniczne, porównawcze)	Naukowe e-booki (monografie, prace praktyczne)	Subskrypcja instytucjonalna (dla członków akademickich IALS, SAS, Uni of London)

<p>Oxford University Press - Max Planck Encyclopedia of Public International Law & Max Planck Encyclopedia of International Procedural Law (MPIL)</p>	<p>Prawo międzynarodowe publiczne, międzynarodowe prawo procesowe</p>	<p>Recenzowane artykuły ekspertów (historia, teoria, poddziedziny, sprawy, traktaty, organizacje, konflikty, procedury)</p>	<p>Subscribe to Open (część OPIL)</p>
<p>Oxford University Press - Max Planck Encyclopedia of Comparative Constitutional Law</p>	<p>Porównawcze prawo konstytucyjne (globalna perspektywa)</p>	<p>Analityczne artykuły porównawcze</p>	<p>Subskrypcja instytucjonalna (część OPIL)</p>

Oxford Encyclopedia of EU Law	Prawo Unii Europejskiej	Analityczne przeglądy, artykuły ekspertów (obywatelstwo, handel, konkurencja, ochrona danych, rynek wewnętrzny, itd.)	Subskrypcja instytucjonalna (część OPIL)
Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBO)	Polskie sądy administracyjne	Orzeczenia NSA i WSA (od 2004, wybrane wcześniejsze)	Publiczny, bezpłatny dostęp online (informacyjny, nieoficjalny publikator)
Curia	Prawo Unii Europejskiej (orzecznictwo TSUE, Sądu Ogólnego, Służby Publicznej)	Wyroki, postanowienia, opinie rzeczników generalnych, historyczne orzecznictwo	Publiczny, bezpłatny dostęp online
Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	Polska (prawo powszechnie obowiązujące)	Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia, teksty jednolite,	Publiczny, bezpłatny dostęp online (oficjalny publikator)

		orzeczenia TK	
Dzienniki Urzędowe	Polska (prawo wewnętrzne, resortowe)	Zarządzenia, decyzje ministrów, wytyczne, obwieszczenia (akty prawa wewnętrznego)	Publiczny, bezpłatny dostęp online (na stronach ministerstw)
Eur-lex	Prawo Unii Europejskiej, (odniesienia do prawa krajowego UE)	Traktaty, akty prawne UE, dokumenty przygotowawcze, orzecznictwo UE, umowy międzynarodowe, Dziennik Urzędowy UE, skonsolidowane teksty, streszczenia	Publiczny, bezpłatny dostęp online (opcja darmowego konta)
Internetowy System Aktów Prawnych (ISAP)	Polska	Opisy bibliograficzne i teksty aktów prawnych (DU, MP)	Publiczny, bezpłatny dostęp online (biblioteka prawa, nieoficjalne źródło)

IURA. Źródło Prawa Dawnego	Historyczne prawo polskie i niemieckie (średniowieczne)	Historyczne teksty prawne (np. prawo magdeburskie), rejestry oryli, kompendia	Open Access (CC BY-NC 4.0)
Monitor Polski. Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej	Polska (akty nie powszechnie obowiązujące)	Zarządzenia Prezydenta/Premiera, uchwały RM/Sejmu/Senatu, akty urzędowe Prezydenta, umowy międzynarodowe (nieratyfikowane)	Publiczny, bezpłatny dostęp online (oficjalny publikator)
Orzecznictwo ETPCz	Prawo europejskie (orzecznictwo ETPCz)	Wyroki, decyzje, opinie ETPCz (Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności)	Publiczny, bezpłatny dostęp online (strona ETPCz)
Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej	Polskie prawo zamówień publicznych	Orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej	Publiczny, bezpłatny dostęp online (strona UZP)
Portal Orzeczeń Sądów	Polskie sądy powszechne	Orzeczenia sądów powszechnych (anonimizowane)	Publiczny, bezpłatny dostęp online

Powszechnych			
Publiczny Portal Informacji o Prawie	Polska	Akty prawne (DU, MP), orzeczenia TK, upoważnienia ustawowe	Publiczny, bezpłatny dostęp online
Oxford Scholarly Authorities in International Law	Prawo międzynarodowe publiczne	Klasyczne dzieła referencyjne, traktaty, komentarze, monografie	Subskrypcja instytucjonalna (część OPIL)
SAGE Journals	Multidyscyplinarna (silne pakiety prawnicze/kryminalne: międzynarodowe, europejskie, USA, common law)	Recenzowane czasopisma (kryminologia, sprawiedliwość karna, prawo europejskie, międzynarodowe, medyczne, społeczne)	Subskrypcja pakietowa (przez HeinOnline), subskrypcja instytucjonalna
Scopus	Multidyscyplinarna (globalna)	Recenzowane artykuły z czasopism, książki, materiały konferencyjne (w tym z zakresu prawa i kwestii prawnych)	Subskrypcja instytucjonalna

Springer Link	Multidyscyplinarna (globalna, silne w prawie i kryminologii)	E-booki, serie książek, czasopisma (prawo, kryminologia, prawo energetyczne, środowiskowe, sztuki, płeć)	Subskrypcja instytucjonalna (rozpoznawanie IP, osobiste konto, Shibboleth/Athens, proxy, SSO)
SwissLex	Szwajcaria	Treści prawne (nieokreślone szczegółowo, ale kompleksowe)	Subskrypcja profesjonalna/instytucjonalna
Westlaw International	Międzynarodowa (Kanada, HK, Korea, Barbados, Kajmany, Singapur, Tajwan, Izrael, RPA, Chiny, Szwajcaria, USA)	Orzecznictwo, ustawodawstwo, czasopisma, książki, traktaty	Subskrypcja instytucjonalna (dostęp dla autoryzowanych użytkowników)
Wiley Online Library	Multidyscyplinarna (globalna, zawiera treści prawnicze)	Czasopisma, dzieła referencyjne, książki (w tym z prawa konstytucyjnego, karnego,	Subskrypcja instytucjonalna (licencje dla instytucji członkowskich)

		rodzinnego, medycznego, pracy)	
--	--	--------------------------------------	--

Cytowane prace

1. Serwis Legalis C.H. Beck dostępny dla naszych czytelników - Biblioteka Główna, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://bg.up.krakow.pl/?p=9302>
2. Databases and information sources | Uczelnia Łazarskiego, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.lazarski.pl/en/science-and-research/university-library/bazy-danych-i-zrodla-informacji>
3. LEX i Legalis. W tych bazach danych sprawdzisz najnowsze ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://bg.uni.opole.pl/aktualnosci/lex-i-legalis-w-tych-bazach-danych-sprawdzisz-najnowsze-informacje-o-stanie-prawnym-w-polsce/>
4. Internetowa baza tekstów prawnych OpenLEX - Strona główna, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://sip.lex.pl/openlex>
5. IBUK libra - czytaj kiedy chcesz i gdzie chcesz! - Luty - 2020 ... - UMCS, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,8785,ibuk-libra-czytaj-kiedy-chcesz-i-gdzie-chcesz,82213.chtm>
6. KUL - Biblioteka Uniwersytecka - Książki elektroniczne w wirtualnej ..., otwierano: czerwca 11, 2025, https://www.bu.kul.pl/ksiazki-elektroniczne-w-wirtualnej-czytelni-ibuk-libra-zglaszanie-dezyderatow-ksiazek-do-zakupu-dostepnych-przez-rok-od-pazdzier,art_102371.html
7. Dostęp do bazy orzeczeń - Wojewódzki Sąd Administracyjny w ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://bip.warszawa.wsa.gov.pl/111/dostep-do-bazy-orzeczen.html>

8. CBOSA - Baza orzeczeń | BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.bip.gdansk.wsa.gov.pl/466,cbosa-baza-orzeczen>
9. CENTRALNA BAZA ORZECZEŃ SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://bip.wroclaw.wsa.gov.pl/122/centralna-baza-orzeczen-sadow-administracyjnych-cbosa.html>
10. § 144. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych - LexLege, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://lexlege.pl/reg-urzed-sadow-powsz/paragraf-144/>
11. Prawo - Ministerstwo Cyfryzacji - Portal Gov.pl, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/prawo>
12. Wydawanie Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. - Dz.U ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/wydawanie-dziennika-ustaw-rzeczypospolitej-polskiej-16778192>
13. Rządowe Centrum Legislacji |, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://rcl.gov.pl/>
14. Dzienniki urzędowe ministrów - Ministerstwo Cyfryzacji - Portal Gov.pl, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/dzienniki-urzedowe-ministrow>
15. Zasady i tryb wydawania dzienników urzędowych ministerstw i ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/mp-monitor-polski/zasady-i-tryb-wydawania-dziennikow-urzedowych-ministerstw-i-urzedow-16803521>
16. Internetowy System Aktów Prawnych (isap) / Prawo oświatowe, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.odn.slupsk.pl/doskonalenie-oferta-szkolen/szkolenia/zarzadzanie-jako-scia-pracy-szkoly-i-placowki/prawo-oswiatowe-2/internetowy-system-aktow-prawnych-isap/>
17. Medieval Law and Its Practice - OAPEN Library, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://library.oapen.org/bitstream/20.500.12657/49760/1/9789004456198.pdf>

18. Chapter 1 Manuscripts and Printed Texts of the Silesian-Małopolska Compilation in - Brill, otwierano: czerwca 11, 2025,
<https://brill.com/display/book/9789004456198/BP000013.xml?language=en>
19. Monitor Polski - Encyklopedia prawa - Infor, otwierano: czerwca 11, 2025,
<https://www.infor.pl/prawo/encyklopedia-prawa/m/78291,Monitor-Polski.html>
20. Określenie wzoru graficznego winiety dzienników urzędowych oraz ..., otwierano: czerwca 11, 2025,
<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/okreslenie-wzoru-graficznego-winiety-dziennikow-urzedowych-oraz-17737824>
21. Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej - Urząd Zamówień ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.gov.pl/web/uzp/orzecznictwo-kio>
22. Lexoteka potrzebne podręczniki w jednym miejscu - Wolters Kluwer, otwierano: czerwca 11, 2025,
<https://www.wolterskluwer.com/pl-pl/news/lexoteka-potrzebne-podreczniki-w-jednym-miejscu>
23. Beck-online | (re)search tips - (onder)zoektips - Universiteit Gent, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://onderzoektips.ugent.be/en/tips/00002149/>
24. Foreign Law - *Law Databases - LibGuides at Cornell University, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://guides.library.cornell.edu/c.php?g=31912&p=207501>
25. Beck-Online | Library University of St.Gallen (HSG), otwierano: czerwca 11, 2025,
<https://www.unisg.ch/en/university/library/search-and-use/databases/beck-online/>
26. Case Law - European Union Law - Research Guides at Indiana ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://law.indiana.libguides.com/c.php?g=19842&p=112553>
27. Numerical access - Court of Justice of the European Union - CURIA, otwierano: czerwca 11, 2025, https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7045/en/
28. What can be found on EUR-Lex - EUR-Lex, otwierano: czerwca 11, 2025,
<https://eur-lex.europa.eu/content/help/eurllex-content/documents-in-eurllex.html?locale=en>
29. EUR-Lex - Wikipedia, otwierano: czerwca 11, 2025,

- <https://en.wikipedia.org/wiki/EUR-Lex>
30. OEEUL - Oxford Encyclopedia of EU Law - Maastricht University Library, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://library.maastrichtuniversity.nl/database/oeeu/>
 31. Oxford Public International Law: Home, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://opil.ouplaw.com/>
 32. A-Z Databases - HeinOnline LibGuides, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://libguides.heinonline.org/az.php>
 33. - HeinOnline Knowledge Base, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://help.heinonline.org/>
 34. Legal Information Source | EBSCO, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.ebsco.com/products/research-databases/legal-information-source>
 35. Oxford Scholarship Online: Law - IALS Library Guides, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://libguides.ials.sas.ac.uk/az/oxford-scholarship-online-law>
 36. MPIL - Max Planck Encyclopedias of International Law - Maastricht University Library, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://library.maastrichtuniversity.nl/database/mpil/>
 37. Max Planck Encyclopedias of International Law - CEU Library, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://library.ceu.edu/max-planck-encyclopedias-of-international-law/>
 38. OSAIL - Oxford Scholarly Authorities on International Law - Maastricht University Library, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://library.maastrichtuniversity.nl/database/osail/>
 39. Max Planck Encyclopedia of Comparative Constitutional Law | Library, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.deakin.edu.au/library/a-z/databases/results?record=e1001988>
 40. Swisslex – Swiss LegalTech Association, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.swisslegaltech.ch/en/members/swisslex.php>
 41. Databases for foreign law - Databases - LibGuides at Institute of ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://libguides.ials.sas.ac.uk/databases/foreign>
 42. What is Sage Journals? - Sage Journals EMEA - LibGuides at SAGE ...

- otwierano: czerwca 11, 2025, <https://sagepub.libguides.com/sagejournals>
43. Sage Journals - HeinOnline, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://home.heinonline.org/content/sage-journals/>
44. Overview - Scopus - Article, Citation, & Research Impact Database ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://library.csustan.edu/scopusguide>
45. Scopus content policy and selection changes - Elsevier Scopus Blog, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://blog.scopus.com/scopus-content-policy-and-selection-changes/>
46. Law | For Researchers | Springer Nature, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.springernature.com/gp/researchers/campaigns/book-series/law>
47. Law & Criminology Collection | For Librarians | Springer Nature, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.springernature.com/gp/librarians/products/ebooks/ebook-collection/ebooks-law-criminology>
48. User access to Springer Nature Link and Springer for R&D content ..., otwierano: czerwca 11, 2025, <https://support.springernature.com/en/support/solutions/articles/6000080116-user-access-to-springer-nature-link-and-springer-for-r-d-content>
49. Wiley Online Library | Scientific research articles, journals, books, and reference works, otwierano: czerwca 11, 2025, http://pcwww.liv.ac.uk/~jxiao/links/Wiley%20Online%20Library%20_%20Scientific%20research%20articles,%20journals,%20books,%20and%20reference%20works.html
50. Scholarly Articles & Books - Legal Studies Research Guide, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://guides.library.ucsc.edu/c.php?g=119682&p=5260367>
51. Key journals - Law - Subject Guides at Birmingham City University, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://libguides.bcu.ac.uk/law/keyjournals>
52. Wiley Law Publications: Books - Amazon.com, otwierano: czerwca 11, 2025, <https://www.amazon.com/Books-Wiley-Law-Publications/s?rh=n%3A283155%2Cp>

_27%3AWiley%2BLaw%2BPublications

53. Untitled - Open access.nl, otwierano: czerwca 11, 2025,

https://www.openaccess.nl/sites/default/files/legacy/documenten/wiley20162019_geredigeerd.pdf